

HISTÒRIA DE CATALUNYA

Sebastià Riera

PROGRAMA

I. INTRODUCCIÓ. ELS PRECEDENTS ANTICS.

1. Introducció. Els primers pobladors.- Els grecs a Catalunya. La civilització ibèrica.
2. La dominació romana i el període visigòtic. La romanització.- La crisi del Baix Imperi.- La cristianització. El domini visigòtic: Catalunya entre el regne de Tolosa i el regne de Toledo.- La fi del regne de Toledo.

II. L'ALTA EDAT MITJANA.

3. Economia i societat de la Catalunya carolíngia. El poblament.- La propietat de la terra: l'aprisió.- L'explotació de la terra.- L'estructura social.
4. La formació dels comtats catalans (segle VIII-IX). La invasió musulmana.- La conquesta cristiana de la Catalunya Vella.- El domini carolíngi.- El procés vers la independència dels comtats catalans.
5. Economia i societat dels segles XI i XII. El poblament.- L'expansió agrària.- El desvetllament de la vida urbana i del comerç.- La societat feudal.
6. La supremacia del comtat de Barcelona (992-1131). El procés de feudalització.- Els grans comtes de Barcelona: de Ramon Berrell a Ramon Berenguer III.- El naixement de Catalunya.
7. La formació i primera expansió de la Corona catalano-aragonesa (1131-1213). La unió amb Aragó.- La integració de Catalunya.- L'expansió catalana: entre la Península Ibèrica i Occitània.
8. La cultura i l'art. La cultura monàstica: Ripoll.- Les primeres manifestacions de la Llengua i la literatura catala

nes.- L'art romànic.

III. LA BAIXA EDAT MITJANA.

9. Economia i societat en el període de la plenitud medieval (1200-1350). El creixement demogràfic.- L'expansió agrària.- La producció artesana.- L'expansió mercantil.- L'estructura social.
10. Naixement i desenvolupament de les institucions polítiques. La monarquia.- Les Corts.- La Generalitat.- Els municipis.
11. L'expansió de la Baixa Edat Mitjana (I). Conquesta i repoblació de les illes Balears.- Conquesta i repoblació del País Valencià.- Conquesta i repoblació de Múrcia.- El regne de Mallorca.
12. L'expansió de la Baixa Edat Mitjana (II). La incorporació de Sicília.- La presència catalana a la Mediterrània oriental.- L'annexió de Sardenya.- La conquesta de Nàpols.
13. La crisi de la Baixa Edat Mitjana. La crisi demogràfica: la Pesta Negra.- La crisi econòmica: la crisi financiera i la decadència del gran comerç.- La crisi social agrària: els remences.- La crisi social urbana: La Biga i la Busca.
14. El monarca de la decadència. De Pere el Cerimoniós a Martí l'Humà.- L'interregne i el Compromís de Casp.- Els primers Trastàmara.
15. El trànsit a l'Edat Moderna. Joan II i la guerra civil del segle XV.- La política de redreç de Ferran II.- Les reformes institucionals.- La unió dinàstica amb la Corona de castella.
16. La cultura i l'art. La plenitud de la literatura catalana medieval.- La historiografia: Les Quatre Grans Cròniques.- El romànic tardà i el gòtic a Catalunya.

IV. L'EDAT MODERNA.

17. Economia i societat en els segles XVI i XVII. La recupe-

ració demogràfica. L'activitat econòmica.- L'estructura social: el bandolerisme.- La represa econòmica de la fi del segle XVII.

18. Catalunya en la monarquia hispànica dels Austria (I). L'articulació institucional i el seu funcionament. El replegament davant l'hogemonia de Castella: de Carles I a Felip III.
19. Catalunya en la monarquia hispànica dels Austria (II). La Guerra de Separació.- El tractat dels Pirineus.- El neoforalisme de Carles II.
20. La Guerra de Successió i les seves conseqüències. La Guerra de Successió i la derrota de Catalunya.- El Decret de la Nova Planta i el nou sistema institucional.- La reforma fiscal.- La repressió lingüística i cultural.
21. Economia i societat en el segle XVIII. El creixement demogràfic.- Les transformacions agràries.- La formació del capital comercial.- Els inicis de la industrialització.
22. La vida política de la Catalunya sicientista. Resistència i col.laboracionisme envers el nou règim. Pressió popular i reformes polítiques del motí de Squillace a la revolta de les quintes.
23. La cultura i l'art. Decadència i retrocés del català com a llengua literària.- La castellanització de la vida oficial.- La Il.lustració a Catalunya.- La Universitat de Cerverà i els altres centres d'ensenyament.- L'art sicientista.

V. CRISI DE L'ANTIC RÈGIM I REVOLUCIO BURGUESA. (1789-1874).

24. Economia i societat: L'empenta demogràfica.- Les transformacions agràries: les desamortitzacions.- La industrialització.- La formació del mercat espanyol.
25. La crisi de l'antic règim. Els rebomboris del pa.- La guerra gran.- La Guerra del Francès.- L'oposició absolutisme-constitucionalisme.

26. La revolució burgesa. El triomf del liberalisme moderats i progressistes.- El sexenni democràtic (1868-1874).
27. La cultura i l'art. La recuperació de la cultura catalana: La Renaixença.- L'art vuitcentista.

VI. LA RESTAURACIÓ (1875-1931)

28. Economia i societat. Els desequilibris del creixement demogràfic.- El canvi de conjuntura econòmica de la fi del segle XIX.- L'agricultura en el primer terç del segle XX.- La diversificació de la indústria.- La feblesa financera.
29. Caciquisme i moviment obrer. La Restauració i el caciquisme.- L'aparició del catalanisme polític.- L'evolució del moviment obrer: el fracàs de l'orientació socialista i el terrorisme anarquista.
30. Catalanisme, Republicanisme i lluites socials. La bipolarització Lliga Regionalista-republicanisme.- La Mancomunitat de Catalunya.- La Dictadura de Primo de Rivera.
31. La cultura i l'art. El modernisme en la literatura i les arts plàstiques.- Noucentisme i avantguarda.

VII: L'AUTONOMIA I LA GRAN CRISI.

32. República, autonomia, guerra i revolució (1931-1939). La Generalitat republicana i l'Estatut d'Autonomia.- La conjuntura econòmica depressiva.- Tensions socials: obrerisme i reivindicacions camperolles.- La crisi del règim autònom.- Guerra i revolució.- La cultura catalana vers la normalitat.

VIII. EL FRANQUISME.

33. La Catalunya del franquisme. Creixement depenent i desequilibris.- Resistència nacional i obrera.- La crisi del franquisme.- La supervivència de la cultura catalana.

BIBLIOGRAFIA SUPÈRIA:

- Història dels Països Catalans, dirigida per A. Balcells, 3 vols. DEASA.
- Història de Catalunya, dirigida per J. Nadal Ed. Oikos-Tau.
- Història de Catalunya, dirigida per J.M. Salrach, 6 vol. Ed. Salvat.
- Col.lecció Crus d'Història de Catalunya, dirigida per J. Sobrequés, Ed. La Magrana.
- Col.lecció Coneixer Catalunya, 6 vols. d'història Ed. Dopesa.
- Història de Catalunya (Biografies catalanes), dirigida per J. Vicens Vives, 12 vols. Ed. Vicens Vives.
- PIERRI VILAR, Catalunya dins l'Espanya moderna, 4 vols. Eds. 62 (versió reduïda, 1 vol. Ed. Curial-Eds.62).
- A. ROVIRA I VIRGILI-JAUME SOBREQÜES, Història de Catalunya, en curs de publicació, Ed. La gran Enciclopèdia Vasca.
- Història dels catalans, dirigida per F. Soldevila, 4 vols. Ed. Ariel.
- Història de Catalunya, dirigida per J. Reglà, 2 vols. Ed. Aedos.
- FERRANSOLDEVILA, Història de Catalunya, 3 vols. Ed. Alpha, 2ª edició, 1962.
- Atlas de Catalunya, geogràfic, econòmic, històric, Ed. Diàfora.
- Gran Enciclopèdia Catalana. 15 vols.